

Rapportage Verbonden partijen

Maart 2021

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	NV Port of Den Helder	4
3.	Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij Willemsoord BV	11
4.	Zeestad CV/BV	14
5.	Luchthaven Den Helder BV	19
6.	Baggerbeheer Den Helder BV	23

Vastgesteld in de vergadering van College van B&W 30 maart 2021
Zaaknummer 2021-007345 hoort bij raadsinformatiebrief 2021-007345

1. Inleiding

Aanleiding

Het college biedt de raad twee keer per jaar een rapportage aan over de privaatrechtelijke verbonden partijen NV Port of Den Helder, Luchthaven Den Helder BV, Willemsoord BV, Zeestad CV/BV en Baggerbeheer BV. Dit is een werkafpraak met de raad bij het Beleidskader Verbonden partijen (2018).

Relatie met de programmabegroting 2021

In de Programmabegroting 2021 staat in het Programma Bestuurlijke Vernieuwing het doel *‘Den Helder voert beleid doeltreffender uit door beter en transparanter te werken met de verbonden partijen.’* Deze rapportage geeft uitvoering aan een van de acties die bij dit doel zijn genoemd. Een andere actie is de wens informele bijeenkomsten te hebben met de directeurs van de verbonden partijen. Om daar invulling aan te geven, worden de directeurs uitgenodigd een presentatie te verzorgen en vragen te beantwoorden bij de extra commissie Bestuur en Middelen waarin deze rapportage wordt besproken.

Aandeelhoudersrol

In deze rapportage staat informatie vanuit het oogpunt van de aandeelhouder, dus de rol van het college als eigenaar van de vennootschap. De werkafpraak geeft dat ook aan. In de Gemeentewet (artikel 160) staat dat het college deze rol mag uitvoeren. De aandeelhoudersrol richt zich op toekomstbestendigheid en de belangen van de vennootschap. Daarom houdt de aandeelhouder zich bezig met onder meer:

- Kapitaalverstrekking (en –ontvangsten).
- Voorbereiding van en deelname aan de aandeelhoudersvergadering.
- Besluitvorming zoals vaststellen van de jaarrekening.
- Bewaking van de (financiële) continuïteit.
- Bij oprichting: afspraken vastleggen in oprichtingsakte en statuten.

Geheel in lijn met het dualisme zijn de privaatrechtelijke verbonden partijen het terrein van het college. Ze zijn namelijk een uitvoeringsmiddel om de door de raad gestelde doelen te realiseren. De raad controleert daarom het college en niet direct de verbonden partijen. Deze rapportage is daar een hulpmiddel bij. Het college hecht eraan dat de rapportage niet op zich staat, maar dat deze vooral een startpunt is om met de raad tot een gesprek te komen. Dat gesprek vindt plaats in een extra commissie Bestuur en Middelen.

Leeswijzer

De vijf verbonden partijen staan in vijf afzonderlijke hoofdstukken. Elk hoofdstuk bevat het doel van de verbonden partij, de structuur, de bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen, een inhoudelijk en financieel deel en risico's.

Het laatste hoofdstuk over Baggerbeheer Den Helder BV is beperkt gehouden in verband met de reeds genomen besluiten om Baggerbeheer Den Helder BV met terugwerkende kracht op 1 januari 2020 te ontvlechten uit v.o.f. 't Oost.

2. NV Port of Den Helder

Foto: Port of Den Helder

2.1. Doel van de vennootschap

NV Port of Den Helder (hierna: PoDH) heeft volgens de statuten tot doel het (doen) uitoefenen van het havenbedrijf en exploiteren van haven- en industrieterreinen. Onderdeel van het doel van de vennootschap is:

- de ontwikkeling, de aanleg, het beheer, het onderhouden en de exploitatie van havenfaciliteiten en industriegebieden, in de ruimste zin van het woord;
- de bevordering van een effectieve, veilige en efficiënte afhandeling van het scheepvaartverkeer en het zorg dragen voor nautische en maritieme orde en veiligheid in de door de vennootschap beheerde havens, alsmede het optreden als bevoegde havenautoriteit in het havengebied van Den Helder;
- het bevorderen van de economische ontwikkeling, het imago daaronder begrepen, binnen de door de vennootschap beheerde havens en industrieterreinen;
- het bevorderen van een veilige bedrijfsvoering, het stimuleren van een zo laag mogelijke milieubelasting en het betrachten van zorg voor een veilige woonomgeving;
- het opzetten, coördineren en uitvoeren van parkmanagement en het stimuleren en initiëren van samenwerking tussen bedrijven binnen de haven en industrieterreinen;
- het bevorderen en tot stand brengen van civiel medegebruik van de onder het beheer van het ministerie van Defensie staande havens en terreinen in Den Helder;
- het bevorderen van haven gebonden werkgelegenheid in de gemeente Den Helder en omliggende regio.

2.2. Bijdrage aan gemeentelijke doelstellingen

Het nautisch beheer in de haven van Den Helder, de publieke taak, is via mandaat neergelegd bij de NV Port of Den Helder. In de Begroting 2021 staan in het programma Vitale gemeente de volgende doelstellingen waar PoDH een bijdrage aan levert: *Meer mensen werken in Den Helder* en *Meer bedrijven vestigen zich in Den Helder*.

Voor deze doelstellingen is de ruimtelijk strategische verkenning Maritiem Cluster van groot belang. Het doel van deze verkenning is te komen tot de ontwikkeling van het nieuwe perspectief voor de haven waarbij zowel de gewenste groei van het civiele bedrijfsleven als dat van de Koninklijke Marine wordt gefaciliteerd, de bereikbaarheid van stad en regio wordt verbeterd en de kansen van de energietransitie worden gepakt. PoDH draagt actief bij aan dit proces.

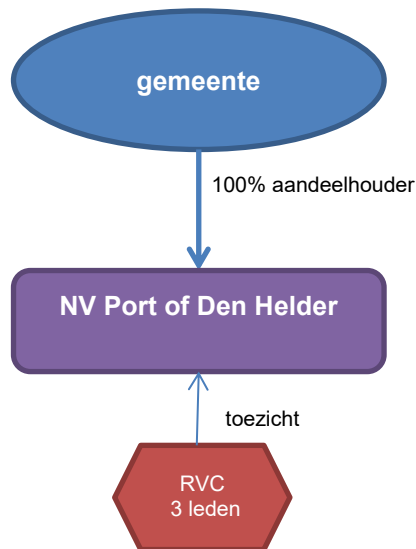
2.3. Structuur

De gemeente Den Helder is als enige aandeelhouder 100% eigenaar van PoDH. De NV heeft een Raad van Commissarissen (RvC) (zie figuur 1).

De algemeen directeur/CEO van PoDH is mw. drs. J.F. Bolderheij.

De leden van de Raad van Commissarissen zijn:

- De heer H. Bolscher, voorzitter van de RvC van PoDH.
- De heer F. Tazelaar, lid van de RvC van PoDH
- Mevrouw M. van de Kerkhof, lid van de RvC van PoDH.

Figuur 1 Structuur

2.4. Inhoudelijke ontwikkelingen

a. Projecten

Kooyhaven

Eind 2020 heeft PoDH de 4^e en laatste tranche afgenomen op het watergebonden bedrijventerrein Kooyhaven. Er is belangstelling van verschillende bedrijven om zich te vestigen op Kooyhaven. PoDH en ondernemingen ondervinden beperkingen in het huidige bestemmingsplan en het Bewonersconvenant. De omwonenden worden betrokken bij het proces dat mogelijk moet maken dat het vestigingsklimaat verbetert zodat bedrijven zich kunnen vestigen. Aanpassing van het bestemmingsplan (verantwoordelijkheid gemeente Hollands Kroon) is daartoe gewenst.

De gemeenteraad van Hollands Kroon heeft in een raadplegende vergadering in augustus 2020 kennisgenomen van een aantal initiatieven voor Kooyhaven. De gemeenteraad van Hollands Kroon hecht aan het nadere gesprek met de bewoners in een participatieproces over gewenste wijzigingen in het bestemmingsplan en het bewonersconvenant. Dat is ondertussen opgezet door Port of Den Helder.

Project H2Gateway

Een breed consortium bestaande uit de partijen Provincie Noord-Holland, gemeente Den Helder, New Energy Coalition, Gasunie, Gastera, Ontwikkelingsbedrijf NHN, NAM en Port of Den Helder hebben de verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden voor een productiefaciliteit voor blauwe waterstof. Recent heeft ook Energie Beheer Nederland zich aangesloten. Deze productiefaciliteit is een bouwsteen voor de Nederlandse energiestrategie en kan een bijdrage leveren aan de regionale economie.

De verkenning is positief afgerond en ook positief ontvangen. Eind 2020 zijn gesprekken gestart met geïnteresseerde operators. De volgende fase is het uitvoeren van een Business Analyse. Vanuit de Regio Deal wordt een bijdrage aan deze fase geleverd. De planning is om in 2023-2024 een investeringsbesluit te nemen met streven start realisatie in 2026.

Het college overweegt mee te doen met de collectieve participatie van de gemeenten in de regio NHN in de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij MRA-NHN. Er is een duidelijk vraag naar het ondersteuningsaanbod van deze ROM, onder meer voor duurzame projecten waarvoor financiering nodig is zoals de hier genoemde blauwe waterstofproductiefaciliteit.

Omvaarroute tijdens renovatie Koopvaardersschutsluis

PoDH treft voorbereidingen voor het vaarwegmanagement en de inrichting van de omvaarroute in verband met de renovatie van de Koopvaardersschutsluis. De renovatie staat gepland voor medio 2022.

Maritiem Cluster

Samen met de Koninklijke Marine, gemeente en Provincie Noord-Holland wordt met oog voor ieders belangen een realistisch streefbeeld ontwikkeld voor de lange termijn van de haven en worden oplossingen gezocht voor het ruimtegebrek in de haven. Zo moet voldoende ruimte gevonden worden om de ontwikkelingen voor de offshore windmarkt en waterstofeconomie te kunnen faciliteren. Port of Den Helder is als stakeholder betrokken bij dit proces.

Eind 2020 is, ter voorbereiding, bij diverse stakeholders waaronder PoDH, informatie opgehaald om de dialoog over de gebiedsontwikkeling van de kernzone Nieuwe Diep – Nieuwe Werk te starten begin 2021.

Digitale promotie havenbedrijfsterreinen

In 2021 is vanuit de budgetten van de Kop Werkt! binnen het project North Sea Energy Gateway budget beschikbaar voor digitale promotie van de havenbedrijfsterreinen in Den Helder en de regio om de zichtbaarheid van de bedrijventerreinen te vergroten.

Renovatie Zeedoksluis

De kern van de renovatie bestaat uit het vernieuwen van de elektrische-, besturings- en bewegingsinstallaties van de sluis. Ook worden conserveringswerkzaamheden en betonherstel uitgevoerd. Planning is dat de renovatie van de sluis voor het vaarseizoen 2021 gereed is.

Renovatie Van Kinsbergenbrug

Het bestek voor de renovatie van de Van Kinsbergenbrug is in 2020 uitgewerkt, zodat de opdracht in 2021 in de markt gezet kan worden. Bij de voorbereidingen is naar voren gekomen dat een volledige vervanging van het brugdek noodzakelijk is. Dat is eerder dan kon worden verwacht. De werkzaamheden moeten, rekening houdend met stremmingwerkzaamheden en de afhankelijkheden rondom de omvaarroute, uitgevoerd worden na de zomer van 2021.

Renovatie Nieuwe Werk

De aanbesteding voor de renovatie van de kade Nieuwe Werk is in voorbereiding. In het derde kwartaal 2021 zal deze plaatsvinden. De gemeente heeft PoDH gevraagd in de voorbereiding rekening te houden met een diepere kadewand met het oog op vaarwegverdieping in de toekomst in verband met de mogelijke ontwikkeling achter de Moormanbrug. Voor de aanbesteding zal hierover besluit worden genomen.

b. Verduurzaming

Port of Den Helder heeft een duurzaamheidsbeleid en ontplooit diverse activiteiten om de haven te verduurzamen:

- PoDH heeft een Ecoport-certificering.
- In 2019 zijn nieuwe walstroomkasten op de kade 'Het Nieuwe Diep-zuid' in gebruik genomen tussen de Moormanbrug en de Koopvaardersschutsluis zodat schepen niet langer generatoren hoeven in te zetten om stroom op te wekken. Op deze manier zal de CO₂ en stikstof uitstoot en geluidshinder verminderen. Begin 2021 zijn ook vernieuwde walstroomkasten aan de Nijverheidskade in gebruik genomen.
- PoDH is per 2020 volledig overgeschakeld op groene stroom.
- Het eerste elektrische voertuig in het wagenpark geïntroduceerd.
- PoDH werkt samen met een consortium aan het project Zephyros-NHN dat een waterstof-tankstation op Kooyhaven realiseert voor zowel scheepvaart als wegverkeer.
- PoDH neemt deel aan een consortium dat een walstroomaggregaat op waterstof voor off-grid toepassingen wil ontwikkelen.
- PoDH heeft in januari 2021 een workshop rondom duurzaamheid georganiseerd om mede met het bedrijfsleven potentiële subsidieaanvragen te inventariseren voor de Subsidieregeling Duurzame Zeehavens van de Provincie Noord-Holland.

c. Gevolgen corona-crisis

Als gevolg van de corona-crisis heeft PoDH te maken gehad met een teruggang van het aantal scheepsbewegingen. Dat heeft zijn weerslag op de omzetstromen in 2020. Over het hele boekjaar is het aantal scheepsbewegingen 20% minder dan in 2019. De omzet is in 2020 dan ook navenant lager uitgevallen. PoDH heeft de kosten kunnen beheersen, al is daarmee het begrote resultaat niet behaald.

Het personeel heeft bijna het hele jaar verplicht thuis gewerkt en is beperkt in het bijwonen van fysieke afspraken. Uitzondering was de dienstdoende havenmeester, die zijn vitale functie vanuit het havenkantoor uitvoert.

2.5. Financiële ontwikkelingen

a. Jaarrekening 2020 (voorlopig)

De voorlopige jaarcijfers 2020 staan hieronder met de kanttekening dat de accountantscontrole nog moet plaatsvinden.

(bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Opbrengsten			
Havengelden	1.114	1.400	1.497
Beveiliging ISPS	683	900	908
Vletteren	378	500	512
Waterlevering	481	700	669
Stroomlevering	46	85	31
Huur en erfpacht	1.911	2.050	1.882
Verkoop grond	-	1.125	-
	4.614	6.760	5.499
Directe kosten			
Havenbeheer/onderhoud	666	925	669
Beveiligingskosten	453	470	667
Vletterkosten	340	450	473
Inkoop water	172	300	247
Elektra	94	110	90
OZB	71	127	131
Kostprijs gronden	-	300	-
	1.796	2.682	2.278
Overhead			
Personeel	2.091	2.050	1.980
Kantoor	260	340	307
Marketing	19	95	57
Plankosten	104	105	126
Afschrijving	700	820	1.014
Rente	347	375	390
Geactiveerde rente	-264	-	-328
	3.256	3.785	3.546
Resultaat	-439	293	-325

b. Financiële kengetallen

	Norm	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020 VOORLOPIG
Netto omzet	Nvt	€ 5.830.317	€ 10.323.266	€ 5.499.288	€ 4.613.576
Winst/resultaat	Nvt	€ -326.428	€ 3.175.067	€ - 324.673	€ - 438.747
Solvabiliteit ¹	Tussen 30% en 40%	41,6%	41,8%	40,5%	44,9%
Liquiditeit ²	>=1,0	2,70	2,42	2,41	2,52

Noot: de relatief hoge liquiditeit- en solvabiliteitspercentages t.o.v. de norm worden veroorzaakt door de kapitaalstortingen van de aandeelhouder (2017 en 2020), de incidentele verkoop van gronden (Westover) en de (vooruit) ontvangen bijdragen voor afkoop van het onderhoud aan openbare kunstwerken (2018). Hierdoor nemen zowel liquide middelen als het eigen vermogen van de onderneming (tijdelijk) toe. De reden voor het hoge omzetcijfer in 2018 t.o.v. de andere jaren is gelegen in incidentele verkopen van gronden ad € 4,8 miljoen (w.o. Westover).

c. Zorg omtrent liquiditeit

In de rapportage Verbonden partijen van september 2020 is reeds aangegeven dat de meerjarenbegroting van PoDH onder druk staat en dat dat effect heeft op de beschikbare liquide middelen.

Eind 2020 heeft de RvC met een brief de aandeelhouder bericht dat de perspectieven voor 2021 er niet goed uit zien. Dit komt door de tegenvallende scheepsbewegingen en uitblijvende grondtransacties. De RvC geeft aan dat de kans reëel is dat eind 2021 een liquiditeitsprobleem ontstaat en dat er geen ruimte is om tegenvallers (vooral in de omvangrijke onderhoudsprojecten) op te vangen. De gemeente en PoDH hebben een ambtelijk en bestuurlijk proces afgesproken waarin o.a. breed structurele oplossingsrichtingen met ruimte voor tijdelijke maatregelen die hier op anticiperen, worden verkend.

d. Financiering laatste tranche Kooyhaven

Met het raadsbesluit van 16 september 2019 stelde de gemeente middelen beschikbaar voor o.a. het onderhoud aan infrastructurele werken en een lening. De uitwerking hiervan heeft, in overleg met PoDH, geleid tot gewijzigde inzichten t.a.v. de gekozen leningsvorm. Met het raadsbesluit van 2 november 2020 heeft de raad besloten de leningsvorm te wijzigen in een kapitaalverstrekking in de vorm van aandelen. Hier zijn geen extra kosten aan verbonden, maar wordt wel de vermogenspositie van PoDH verstevigd. De aandelenuitgifte heeft in december 2020 plaatsgevonden.

e. Stand van zaken van de renovatie van kades en kunstwerken

Met het raadsbesluit van 16 september 2019 stelde de gemeente, naast een eigen bijdrage van PoDH, middelen beschikbaar waaruit het onderhoud en beheer van bruggen, sluizen, vaarwegen en sommige kades (gedeeltelijk) kunnen worden gedekt. Het gaat om voorzieningen die van algemeen nut zijn, maar voor PoDH als bedrijf onrendabel zijn. Aan de raad is toegezegd dat in de nu voorliggende rapportage de stand van zaken van de renovatie van kades en kunstwerken wordt opgenomen.

Jaar	Doel	Bedrag	Status	Stand van zaken uitvoering projecten
2017	Renovatie Zeedoksluiscomplex	€ 4.000.000	Onderdeel van aandelenuitgifte 2018	- Project is gegund en ontwerpwerkzaamheden zijn afgerond. - Doel is voor het vaarseizoen in 2021 de sluis te voorzien van nieuwe besturings- en bewegingsinstallaties. - Planning Q2 2021. - De Zeedoksluis is onderdeel van de omvaarroute tijdens de verbouwing van de Koopvaardersschutsluis.
2018	Van Kinsbergenbrug	€ 2.800.000	Gestort in de vorm van een bijdrage	Van Kinsbergenbrug: - Scope van het benodigde onderhoud is in beeld gebracht. Hieruit is naar voren gekomen dat de staat van het brugdek minder is dan aanvankelijk kon worden

¹ De solvabiliteitsratio (eigen vermogen/balanstotaal) geeft een indicatie welk gedeelte van de bezittingen is gefinancierd met eigen vermogen. Er is minder risico naarmate het aandeel eigen vermogen groter wordt.

² Liquiditeit geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is aan haar verplichtingen op korte termijn te voldoen.

Jaar	Doel	Bedrag	Status	Stand van zaken uitvoering projecten
	Oostoeverbrug			verwacht. De verwachting is dat de benodigde investering (€ 1,9mio) hoger zal zijn dan in de begroting (€ 1,0mio) meegenomen. - Aanbesteding heeft in Q1 2021 plaatsgevonden. - Over de noodzaak en de locatie van een omleiding voor fietsverkeer wordt nog overlegd. - Oplevering werkzaamheden is uiterlijk eind 2021 voorzien, zodat de brug op tijd gereed is voor de realisatie van de omvaarroute gedurende de stremming van de Koopvaarderschutsluis. Oostoeverbrug: - Remmingwerk is vervangen en rond budget uitgevoerd. - Over bediening op afstand en een eventuele overname van het gehele kunstwerk is overleg met de PNH.
2019	Infrastructurele werken (diverse geoormerkte projecten)	€ 14.400.000	Beschikbaar gesteld en hiervan is € 2.500.000 gestort voor baggerwerk Het Nieuwe Diep	Baggerwerk Het Nieuwe Diep: is eind 2019 afgerond. Kadewand en -terrein Het Nieuwe Werk: - De aanbesteding van de vervanging en renovatie van de kade Het Nieuwe Werk i.v.m. bovenmatige corrosie op de wind-/waterlijn staat gepland voor Q3 2021. - Naast vervanging van de huidige kade met diepgang -7 m NAP, is een variant meegenomen met een diepgang van -9 m NAP i.v.m. mogelijke toekomstige ontwikkeling achter de Moormanbrug. Deze optie is meegenomen op aangeven van de gemeente. Kadeterrein Paleiskade: - Inspectie is uitgevoerd. - Gesprekken met de huidige huurder van het terrein over de noodzaak en wensen zijn gaande.

Financiële aandachtspunten

Projecten worden zo veel mogelijk binnen planning en budget uitgevoerd. Bij de uiteindelijke aanbesteding spelen aspecten als marktsituatie en de daadwerkelijke staat van onderhoud van het kunstwerk/infrastructurele werk die tot een gunstige of ongunstige prijs kunnen leiden, waardoor wordt afgeweken van de oorspronkelijke begroting. Uitgangspunt blijft dat meevallers en tegenvallers elkaar op totaalniveau compenseren, maar de timing van de projecten levert een risico op voor de liquiditeiten op bepaalde momenten.

2.6. Risico's

De risico's hieronder zijn voornamelijk risico's vanuit het perspectief van de aandeelhouder en minder vanuit de bedrijfsvoering van de onderneming zelf.

Risico's	Beheersmaatregelen
<i>Uitgangspunten van het Bedrijfsplan</i> Bij het verstrekken van een structurele bijdrage (raadsbesluit van 16 september 2019) in de kosten van haveninfrastructuur en baggerwerkzaamheden e.d. is het bedrijfsplan van PoDH als uitgangspunt genomen. Te denken valt daarbij aan de verkoopprognoses van gronden en prognoses van de scheepsbewegingen. Tegenvallers in de verkopen of de onderhoudsopgave hebben vrijwel direct tot gevolg dat opnieuw een liquiditeitstekort ontstaat en aan de gemeente opnieuw een hulpvraag zal worden voorgelegd. Zoals eerder in de rapportage uiteengezet is heeft PoDH in 2020 te maken met tegenvallers, veelal voortvloeiend uit de Corona-crisis, waarbij de inkomsten uit scheepsbewegingen achter blijven bij de begroting. Ook blijven grondverkopen uit. De liquiditeiten voor 2021 staan onder druk. Directie en RvC hebben dit reeds bespreekbaar gemaakt met de aandeelhouder.	PoDH heeft de onderhoudsopgave inmiddels goed in beeld en houdt deze door regelmatige inspecties actueel. PoDH is actief in de markt van aan de haven gerelateerde bedrijvigheid. Vooral de aansluiting op de bouw van de windparken langs de Hollandse kust heeft prioriteit in de acquisitie. Daarnaast wordt ook breder op energietransitie en haven gerelateerde marktsegmenten ingezet. Tevens worden kansen verkend hoe door samenwerking met andere havens de exploitatie kan worden geoptimaliseerd. Ten behoeve van begrote grondtransacties op Kooyhaven is het traject gestart om te komen tot een bestemmingsplanwijziging om het investeringsklimaat te verbeteren. PoDH onderzoekt met de gemeente oplossingsrichtingen met ruimte voor tijdelijke maatregelen die hier op anticiperen, om te komen tot een structureel verbeterde financiële basis waardoor PoDH aan de genoemde doelstellingen kan voldoen.
<i>Ruimte in de haven</i> Als projecten gericht op ontwikkeling van meer ruimte in de zeehaven stagneren of niet doorgaan, wordt de aansluiting op de offshore windmarkt bemoeilijkt en verdwijnt het zicht op een gezond verdienmodel.	PoDH zal zich richten op de investeringen die zij met eigen middelen kan realiseren, zoals het onderhoud aan de kades 43-46 en het Nieuwe Werk, Kooyhaven en Kooypunt. Met de provincie Noord-Holland en de Koninklijke Marine zet de gemeente in op herijking van de civiel-militaire samenwerking en de ontwikkeling van het Maritiem Cluster vanuit de doelstelling de sociaal-economische positie van de stad te versterken. PoDH speelt hier een belangrijke rol in als linking pin met de markt.

3. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij Willemsoord BV

Foto: F.C. Breukink

3.1. Doel van de vennootschap

De doelstelling van Willemsoord BV is “het (her)ontwikkelen van gronden, gebouwen en/of andere registergoederen te Den Helder, waaronder de Oude Rijkswerf Willemsoord”.

De kernactiviteiten van Willemsoord BV zijn:

- het in stand houden en beheren, exploiteren van cultuur historisch erfgoed met als doel zelfstandig via bijdragen, verhuur vastgoed en het faciliteren van evenementen in de exploitatie te kunnen voorzien;
- het ondersteunen van huurders op Willemsoord in het aantrekken van bezoekers door middel van marketingactiviteiten en evenementen;
- het voeren van parkmanagement (afval en beveiliging).

3.2. Bijdrage aan gemeentelijke doelstellingen

In de Begroting 2021 staat in het programma Vitale gemeente de volgende doelstelling waar Willemsoord BV een bijdrage aan levert: *Het stadshart (inclusief Willemsoord) van Den Helder trekt meer bewoners en bezoekers dan vóór de recente stadsvernieuwing.*

3.3. Structuur van de vennootschap

Willemsoord BV is een vennootschap en de gemeente is de enige aandeelhouder. Willemsoord heeft een Raad van Commissarissen (zie figuur 2).

Situatie in 2020

In 2020 is dhr. J.L.V.E. Broekmeulen de directeur-bestuurder van Willemsoord BV. De leden van de RvC zijn in 2020 de heren A.P. Koopman RA (voorzitter) en M.E. Smit.

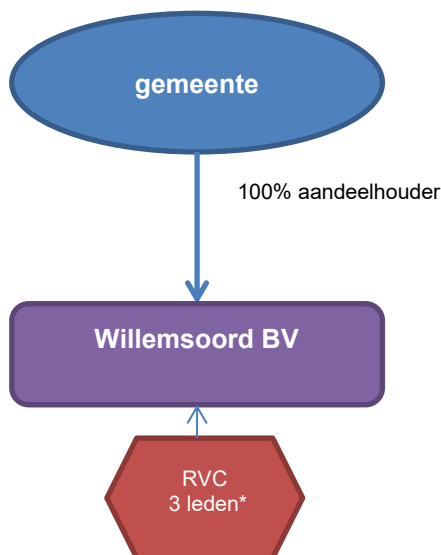
In het rooster van aftreden van de RvC was de heer A.P. Koopman op 1 juli 2019 aan het eind gekomen van de benoemingsperiode. Er is gewacht met een herbenoeming in afwachting van de oprichting van de Stichting Erfgoed Den Helder. In de algemene vergadering van aandeelhouders op 18 mei 2020 is vanuit datzelfde perspectief gekozen voor een (her)benoemingstermijn tot 1 juli 2021.

Veranderingen in 2021

Begin 2021 is één directeur-bestuurder benoemd voor beide organisaties, Willemsoord BV en Stichting Erfgoed Den Helder, mw. A. Hoog.

De raad van commissarissen van Willemsoord BV en de raad van toezicht van de stichting Erfgoed Den Helder worden ook bemenst door dezelfde personen. Zo is een economische eenheid ontstaan van de twee organisaties.

Per 1 januari 2021 is dhr. C. Schaapman de nieuwe voorzitter van de RvC. Per 1 april 2021 treden de heren F.T.S. van der Laan en R.A. Breed toe als lid van de RvC. De RvC gaat uit 5 leden bestaan.

Figuur 2 Structuur 2020

** In 2021 wordt de RvC uitgebreid naar maximaal 5 leden.*

3.4. Inhoudelijke ontwikkelingen

a. Erfgoedorganisatie is opgericht

Op 14 december 2020 gaf de gemeenteraad aan geen wensen en bedingen te hebben bij het in erfpacht uitgeven van delen van de Stelling aan stichting Erfgoed Den Helder. Ook stelde de raad een subsidie beschikbaar voor de herontwikkeling van Fort Kijkduin. Een goede start voor de erfgoedorganisatie. De taken van het beheer, onderhoud en exploitatie van het monumentale erfgoed van de Stelling worden door de stichting uitgevoerd. De gemeente stelt hiervoor jaarlijks een subsidie beschikbaar aan Stichting Erfgoed Den Helder.

Willemsoord BV en de Stichting Erfgoed Den Helder hebben verschillende taken samengebracht. Het aanvragen van subsidie, het planmatig onderhoud en de financiële administratie. In samenwerking is de nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht van de stichting en de Raad van Commissarissen van Willemsoord BV geselecteerd. Per 1 januari 2021 zijn de stichting Erfgoed Den Helder en Willemsoord bv een economische eenheid geworden: personeel en activiteiten gaan door onder één bestuur.

b. Onderhoud

Qua onderhoud zijn alleen de hoognodige werkzaamheden uitgevoerd conform het meerjarenonderhoudsplan. In het kader van de integratie van werkzaamheden met de stichting Erfgoed Den Helder zal het beheer van het vastgoed tegen het licht worden gehouden. De versterking en aanpassing van de kades ter hoogte van de Medemblikkerloods en de jachtwerf zijn in 2020 voorbereid. Speciale aandacht vragen de kades die extra belast worden op het moment dat de beroepsvaart vanwege de renovatie van de Koopvaardersschutsluis via de omvaartroute door de Boerenverdrietsluit en de Zeedoksluis zullen varen. Daarnaast is in de komende 2 jaar de aanpak van de dokken (vloeren en wanden) en de deur van dok 1 gepland.

c. Evenementen

Door de Coronacrisis en de daarmee samenhangende maatregelen zijn er geen evenementen op Willemsoord georganiseerd.

d. Waterbodemsanering

In het kader van de waterbodemsanering heeft in de Museumhaven een sanering plaatsgevonden omdat er sprake was van een bodemverontreiniging. Deze verontreiniging is in eerste instantie afgedekt met grond afkomstig van de Boerenverdrietsluis en later met bagger vanuit Zaandam onder supervisie van de gemeente Den Helder.

e. Gevolgen coronacrisis

Op Willemsoord moesten vanaf half maart 2020 veel huurders hun deuren sluiten. Vanaf 1 juni 2020 mochten veel ondernemers weer open, zij het met veel restricties. Evenementen waren niet toegestaan. Vanaf 16 oktober 2020 moest een flink aantal ondernemers de deuren weer sluiten en vanaf 14 december was praktisch alles gesloten. Als gevolg van de financiële effecten van de corona maatregelen zijn betalingsachterstanden op de huur ontstaan van ruim tweehonderdduizend euro. De directie heeft met de ondernemers gesprekken gevoerd over achterstanden in de betaling van de huur en het maken van passende afspraken. Deze afspraken zijn verwerkt in het rekeningresultaat.

3.5. Financiële ontwikkelingen

a. Cijfers verlies- en winstrekening van Willemsoord BV 2019-2022

De verlies- en winstrekening van Willemsoord BV is hieronder weergegeven met daarbij de kanttekening dat de accountantscontrole nog moet plaatsvinden.

(verwachte) resultaten Willemsoord BV	Resultaat 2018	Resultaat 2019	Begroting 2020	Resultaat 2020 VOORLOPIG	Begroting 2021
Uitgaven					
Personeelskosten	326.558	347.577	370.008	370.434	360.500
Overige kosten	200.813	197.542	180.470	306.358	255.500
Incidentele kosten	174.989	216.077	0	-234.799	0
Beheerkosten geb, terrein, infra	275.636	306.320	254.000	281.736	284.500
Onderhoudskosten					
- correctief	254.022	242.568	206.500	227.142	190.750
- planmatig geb, terrein, infra	508.651	401.869	457.500	572.093	460.000
- planmatig techn.install theater	169.000	169.000	169.000	169.448	169.000
Afschrijvingen	100.813	100.369	99.500	99.742	102.000
Kosten bediening Zeedoksluis	69.529	46.867	35.000	32.816	35.000
Financiële baten en lasten	47.211	62.509	406.183	63.231	185.000
Reservering onderhoud dokdeuren		0	0	150.000	
	2.127.222	2.090.698	2.178.161	2.038.201	2.042.250
Opbrengsten					
Huren	1.656.617	1.702.149	1.768.066	1.764.276	1.648.398
Terrein en evenementen	7.517	5.853	10.000	20	10.000
Dok 2	25.015	17.150	12.500	37.594	12.500
Overige	7.802	1.615	0	-1.113	0
Bijdragen derden					
- gemeente maatschapp. ondernemen	220.912	204.912	202.043	202.043	199.575
- gemeente in onderhoud	144.697	144.697	144.697	144.697	144.697
- Brim subsidie	67.635	67.633	59.588	-38.703	41.459
	2.130.195	2.144.009	2.196.894	2.108.814	2.056.629
Resultaat	2.973	53.311	18.733	70.613	14.379

Het jaar wordt afgesloten met een positief resultaat. Dat is mede veroorzaakt door incidentele opbrengsten uit de verkoop van twee niet-monumentale gebouwen. Hiermee kon een deel van de schade als gevolg van achtergebleven huurinkomsten worden gecompenseerd. Vooruitlopende op de oprichting van de nieuwe erfgoedorganisatie besloot de gemeenteraad op 28 september 2020 tot herfinanciering van Willemsoord BV met kortlopende kredieten. De gehele leningenportefeuille is ondergebracht bij de gemeente.

b. Financiële kengetallen

	Norm	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020 VOORLOPIG
Netto omzet	Nvt	€ 1.640.540	€ 1.649.019	€ 1.682.234	n.n.b.
Winst/resultaat	Nvt	€ 66.709	€ 2.973	€ 53.311	€ 70.613
Solvabiliteit	Tussen 30% en 40%	27%	26%	23%	n.n.b.
Liquiditeit	>=1,0	0,03	0,05	0,04	n.n.b.

Noot: In verband met de mogelijke overdracht van activa aan de stichting Erfgoed Den Helder heeft Willemsoord BV haar activa momenteel gefinancierd met een kortlopende- in plaats van een langlopende lening. Dit heeft op de liquiditeitsratio van Willemsoord BV een nadelig effect en een positief effect op de solvabiliteitsratio. Op het moment dat er duidelijkheid is over de activa zal de financieringsstructuur hierop worden aangepast.

3.6. Risico's

De risico's hieronder zijn voornamelijk risico's vanuit het perspectief van de aandeelhouder en minder vanuit de bedrijfsvoering van de onderneming zelf.

Risico's	Beheersmaatregelen
Het onderhoud van bruggen, dokken, kades en kranen is moeilijk voorspelbaar en zijn van een buitencategorie als daar echt calamiteiten optreden. Het risico voor de aandeelhouder is dat bij calamiteiten een beroep op financiële ondersteuning van de gemeente wordt gedaan.	Willemsoord BV heeft onderzoek laten verrichten naar de technische staat. Hierop is de onderhoudsopgave afgestemd. De bruggen en de Boerenverdrietsluis worden overgedragen aan de gemeente.
Saneringskosten bij de verkoop van niet monumentale panden.	Deze risico's worden in de verkoopovereenkomsten met de kopers ondervangen.
De effecten van de Covid-19 crisis op de inkomsten van Willemsoord BV zijn voor het jaar 2021 en verder nog onbekend.	In gesprek met huurders zijn oplossingen voor betalingsachterstand gevonden. De effecten voor de eerste drie maanden van 2021 zijn meegenomen in het rekeningresultaat.
De energiekosten drukken hoog op de exploitatie van de huurders.	In 2020 is technisch onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de bestaande gebouwen te isoleren. Dit wordt in 2021 verder uitgewerkt.
De huidige leningen zijn kortlopend en worden gefinancierd tegen de huidige zeer lage variabele rente.	Gehele leningenportefeuille is ondergebracht bij de gemeente. (raadsbesluit 28 september 2020). Daarmee is het risico van stijgende variabele rente voldoende ondervangen.

4. Zeestad CV/BV

Bron: Bertil van Beek

4.1. Doel van de vennootschap

In 2007 is Zeestad CV/BV als zelfstandige organisatie opgericht. Als doel is geformuleerd om Den Helder te profileren als aantrekkelijke stad en levendige vestigings- en verblijfplaats waarvoor zij de ontwikkeling van locaties met een bovenlokale potentie nodig heeft. De stedelijke vernieuwing heeft, naast de uitvoering van de projecten Nieuw Den Helder Centrum (NDHC) en Stelling, als algemene doelstellingen:

- het versterken van de centrumfunctie van Den Helder;
- het versterken van de winkel- en horecastructuur;
- het creëren van regionaal concurrerende stedelijke woonmilieus en daarmee – in een zekere spanningsverhouding met de haven economische belangen – per saldo een positieve bijdrage leveren aan de versterking van het hele economische vestigingsklimaat van de stad.

4.2. Bijdrage aan gemeentelijke doelstellingen

In de Begroting 2021 staat in het programma Vitale gemeente de volgende doelstelling waar Zeestad een bijdrage aan levert: *Het stadshart (inclusief Willemsoord) van Den Helder trekt meer bewoners en bezoekers dan vóór de recente stadsvernieuwing.*

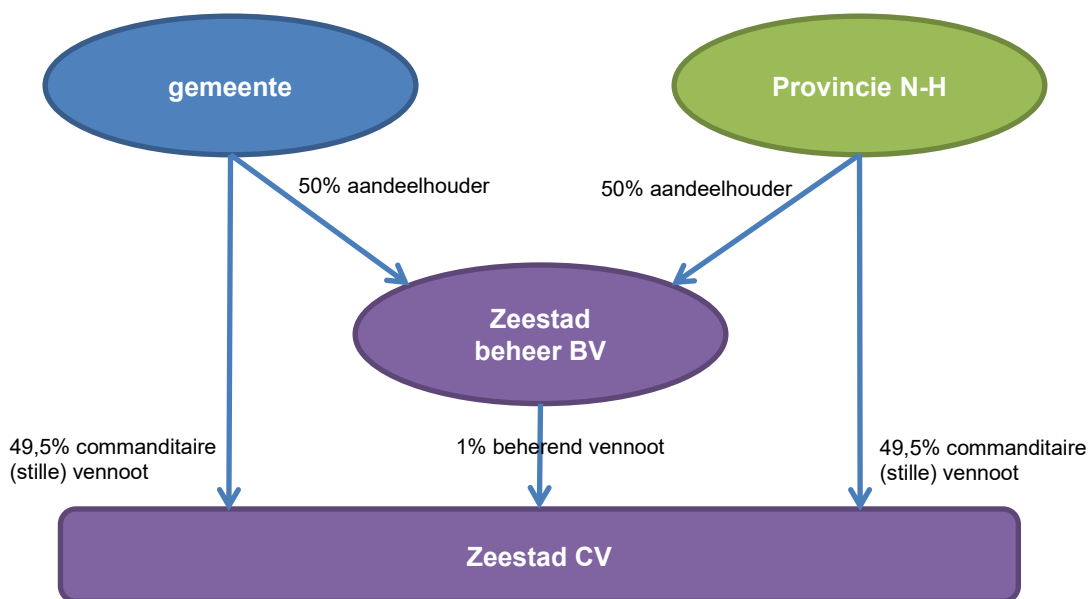
De verschillende projecten die Zeestad de komende vijf jaar ontwikkelt, krijgen een eigen traject met informatiebijeenkomsten voor bewoners en/of ondernemers.

4.3. Structuur van de vennootschap

De gemeente Den Helder en provincie Noord-Holland zijn de aandeelhouders van Zeestad BV en Zeestad CV (zie figuur 3). De directeur-bestuurder van Zeestad CV en Zeestad BV is dhr. ir. F. Vreugdenhil. Er is geen Raad van Commissarissen.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vindt besluitvorming plaats over:

- Jaarrekeningen;
- Jaarverslag Zeestad;
- Herziening Exploitatie Zeestad;
- Werkwijze Doorloop Zeestad 2019-2023;
- Werkplan Zeestad;
- Halfjaarrapportages (twee per jaar).

Figuur 3 Structuur

4.4. Inhoudelijke ontwikkelingen

a. Stadshart en Willemsoord

Zone Stadspark van Station tot Dijk

In dit gebied werken Zeestad, gemeente en Helder Vastgoed gezamenlijk aan de zogenaamde stadspark-as: van station tot dijk. Met de uitvoering van deze as wordt de relatie van de stad met de zee gelegd en ontstaat er een aantrekkelijk woonmilieu aan het park.

De inrichting van het noordelijke deel van het stadspark is afgerond, inclusief de Joodse gedenkplaats. Er wordt samen met het hoogheemraadschap gewerkt aan het plan voor de realisatie van woningen en eventueel commercieel vastgoed in de Dijkzone, in combinatie met de Seasaw. Voor de Seasaw is het onderzoek naar de technische en procedurele haalbaarheid afgerond en er is gestart met het onderzoek naar de financiële haalbaarheid.

Voor de transformatie van de Koningstraat/Spoorstraat én het Prinsenplein is de planologische procedure doorlopen. Vooruitlopend op het bouwrijp maken is een aantal panden gesloopt. Na raadsbesluit in november is gestart met de sanering van de locatie Prinsenplein. Dit werk is eind december afgerond.

Bij Halte Bellevue zijn inmiddels twee deelprojecten gereed. Na afronding van deelplan 2 en 3 wordt de gehele openbare ruimte door Zeestad opnieuw ingericht. Voor de ontwikkeling van de resterende bouwgrond (deelplan 2 en 3) is de planologische procedure voorbereid.

Winkelhart

De herontwikkeling van het voormalige V&D-pand en van de Kroonpassage is belangrijk voor de versterking van het winkelgebied. Helder Vastgoed heeft de realisatie van woningen en de totale verbouwing van het V&D pand voorbereid. De onderhandelingen met de eigenaar van de Kroonpassage zijn in volle gang. Het is de bedoeling dat hier op termijn ruimte ontstaat voor parkeren op maaiveld en een supermarkt. Het project Kanonnenplein “de Kamerheer” is begin 2020 door Helder Vastgoed opgeleverd. De openbare ruimte is aansluitend heringericht.

Willemsoord Zuid

In 2020 is hard gewerkt om de beoogde nieuwbouw van het horecaplein De Kleine Werf verder te brengen. Het nieuwbouwplan behelst een hotel/shortstay en kleinschalige horeca. Het stedenbouwkundig plan afgerond en er is overleg met een geïnteresseerde partij voor de ontwikkeling van deze locatie. Verwachting is dat het in het eerste kwartaal van 2021 wordt afgerond.

Het definitief ontwerp voor het stadhuis is in november vastgesteld, in december is de omgevingsvergunning ingediend. De Europese aanbesteding is voorbereid voor publicatie in januari 2021. Parallel hieraan is gestart met de voorbereiding van de herinrichting van de openbare ruimte op Willemsoord Zuid. Onderdeel daarvan is

de aanpak van de kade ter hoogte van de Medemblikerloods. Er is een technische uitwerking gemaakt voor de basculebrug tussen de flaneerkade en Stoom/Reddingsmuseum. De bouw van de basculebrug start medio 2022. Op de flaneerkade is de eerste informatiezuil van de culturele wandelroute programma Stadshart-Willemsoord in augustus geplaatst. De uitrol langs de gehele route vindt in 2021 plaats.

Gevelrenovatie en openbare ruimte Keizerstraat

De gevelrenovatie is een continu proces. In 2020 zijn vijf panden voorzien van een nieuwe gevel. De komende tijd zullen er nog een aantal volgen. Momenteel zijn er vijf in voorbereiding, waaronder twee in de Beatrixstraat. Er is een verkenning gedaan naar de mogelijkheden voor gevelrenovatie van vastgoed aan het Stationsplein en het Julianaplein. Volgend op het succes van de gevelrenovatie is gestart met de voorbereiding voor het opwaarderen van de openbare ruimte in de Keizerstraat.

Molenplein

Na het gereedkomen van de appartemententorens is aansluitend de bouw van de twee zogenaamde "tweekappers" in de bocht van de Loodsgracht van start gegaan. Ook deze vier woningen zijn reeds verkocht. Verwachting is dat deze woningen in de zomer van 2021 zullen worden opgeleverd. Aansluitend zal Zeestad dan de omgeving woonrijp maken. Voor de laatste fase aan het Molenplein (fase 2) zijn de gesprekken met betrekking tot de planvoorbereiding in gang gezet.

b. De Stelling

Door bovenregionale samenwerking tussen organisaties in de Waddenkustprovincies is het project 'Atlantikwall in het Waddengebied' tot stand gekomen. Door het Waddenfonds is subsidie verleend. Fysiek gaat het om zes plekken, waarvan het Logementsgebouw in Huisduinen er een is. In dit project komen de verhalen van Fort Kijkduin, het Logementsgebouw en de Kroontjesbunker samen. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van Huisduinen als toeristisch knooppunt. Omdat bezoekers vanuit Huisduinen naar andere militaire objecten kunnen gaan (en vice versa), is ook de Grasdijk als recreatieve verbinding aan het project toegevoegd. LEADER, Waddenfonds, Provincie Noord-Holland en gemeente Den Helder maken deze ontwikkeling mogelijk. Naar verwachting wordt het project medio 2021 afgerond. Zeestad en de stichting Erfgoed Den Helder hebben samen gewerkt aan verdere planvorming voor Fort Kijkduin. Deze werkzaamheden worden in 2021 uitgewerkt.

c. Gevolgen coronacrisis

Voor Zeestad zelf heeft de coronacrisis tot nu toe weinig invloed gehad. Alle projecten en processen zijn gewoon doorgegaan. Merkbare gevolgen van de coronacrisis op dit moment zijn dat het voor de detailhandel en horeca moeilijker is om zich staande te houden. Dit kan gevolgen hebben voor de invulling van nieuwe ontwikkelingen. Het heeft nog niet geleid tot andere keuzes of een andere invulling in projecten.

4.5. Financiële ontwikkelingen

a. Ontwikkeling saldo tweede half jaar 2020

In februari 2021 is de halfjaarrapportage juli-december 2020 ontvangen van Zeestad. Daarin staat de ontwikkeling van het saldo in de tweede helft van 2020:

	Totaal	Gerealiseerd	Verwacht
		t/m 2e helft 2020	2021 t/m 2023
<i>Goedgekeurde exploitatie</i>			
Kosten	€ 119.386.821	€ 102.628.015	€ 16.758.806
Opbrengsten	€ 120.048.510	€ 105.147.064	€ 14.901.446
Saldo	€ 661.689	€ 2.519.049	€ 1.857.360-
<i>Jaarrapportage</i>			
Kosten	€ 119.386.821	€ 102.601.899	€ 16.784.922
Opbrengsten	€ 120.048.510	€ 105.212.835	€ 14.835.675
Saldo	€ 661.689	€ 2.610.936	€ 1.949.247-
<i>Verschil</i>			
Kosten	€ -	€ 26.116-	€ 26.116
Opbrengsten	€ -	€ 65.771	€ 65.771-
Saldo	€ -	€ 91.887	€ 91.887-

b. Financiële kengetallen

Zeestad BV

	Norm	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020 VOORLOPIG
Netto omzet	Nvt	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Winst/resultaat	Nvt	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Solvabiliteit	Tussen 30% en 40%	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Liquiditeit	>=1,0	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

Noot: Zeestad BV heeft tot doel de activiteiten van Zeestad CV te beheren. Binnen de BV vinden geen feitelijke werkzaamheden plaats en wordt uitsluitend het aandelenkapitaal en de rekening-courant verhouding met de CV beheerd waardoor bovenstaande kengetallen niet van toepassing zijn.

Zeestad CV

	Norm	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020 VOORLOPIG
Netto omzet	Nvt	€ 2.032.000	€ 0	€ 0	€ 0
Winst/resultaat	Nvt	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Solvabiliteit	Tussen 30% en 40%	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Liquiditeit ³	>=1,0	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

Noot: Zeestad CV wordt volledig gefinancierd vanuit bijdragen van gemeente en provincie. Deze worden gestort in een fonds voor stedelijke vernieuwing. Vanuit dit fonds worden de diverse projecten gefinancierd. Omdat geen sprake is van zelfstandig eigen vermogen c.q. leningen etc. en projecten binnen de beschikbare budgetten worden uitgevoerd zijn bovenstaande kengetallen niet van toepassing.

4.6. Risico's

De risico's hieronder zijn voornamelijk risico's vanuit het perspectief van de aandeelhouder en minder vanuit de bedrijfsvoering van de onderneming zelf.

Risico's	Beheersmaatregelen
<i>Doelstelling stadshart</i> Doelstelling van een compact en levendig stadshart (haltermodel) wordt niet gerealiseerd door zwakke detailhandelstructuur en leegstand of door projectaanpassingen. Dit heeft tot gevolg dat de samenhang tussen de projecten ontbreekt, iets niet doen kan niet kosteloos en lege plekken in de binnenstad.	Onderzoek en voorbereiding op verdere inzet in het aantrekkelijk maken en houden van het kernwinkelgebied. Toelichting op de gevolgen van de verschillende uitkomsten van besluiten. Betrokkenheid opdrachtgever verhogen door projecten altijd in samenhang tot elkaar te bespreken.
<i>Investeringsbereidheid</i> Afnemende investeringsbereidheid bij investeerders in het geval dat er sprake is van een stagnerende woningmarkt en toenemende onrendabele toppen met gevolg dat de exploitatie stedelijke vernieuwing stagneert en er afhankelijkheid is van slechts een paar investeerders.	Actualiseren plannen en planning. Andere investeerders zoeken (onconventioneel), Zeestad profileren. Inzet mobiliteitswinkel om Den Helder op de kaart te zetten en te vermarkten en laten zien hoe gewoon kan worden in Den Helder.
<i>Financiële haalbaarheid</i> Financiële haalbaarheid van projecten staat onder druk door onrendabele toppen op de projecten met als gevolg dat financiële maatwerkoplossingen nodig zijn en tegenvallers niet zijn op te vangen met hogere opbrengsten.	Goede inzet planeconomie voor een realistische en zorgvuldige opzet van de exploitatie om niet voor verrassingen te komen. Het jaarlijks herzien van de exploitatie waarborgt dit.

³ Liquiditeit geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is aan haar verplichtingen op korte termijn te voldoen.

5. Luchthaven Den Helder BV

Foto: Vincent Bosschaart

5.1. Doel van de vennootschap

In de statuten van de Luchthaven Den Helder BV (hierna: LDH) staan de volgende doelstellingen:

- Het exploiteren van de luchthaven Den Helder door diensten te verlenen aan de offshore helikopter vervoersmarkt en de algemene luchtvervoersmarkt.
- Het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met en het voeren van de directie over andere ondernemingen met een soortgelijk of aanverwant doel alsmede het (doen) financieren – ook door middel van het stellen van zekerheden - van andere ondernemingen, met name die waarmee de vennootschap in een groep is verbonden.

DHA hanteert sinds 2020 bij haar naam de toevoeging 'Netherlands Offshore Aviation Mainport'. Zo benadrukt DHA zich als DE offshore luchthaven van Nederland voor alle energiemarkten.

5.2. Bijdrage aan gemeentelijke doelstellingen

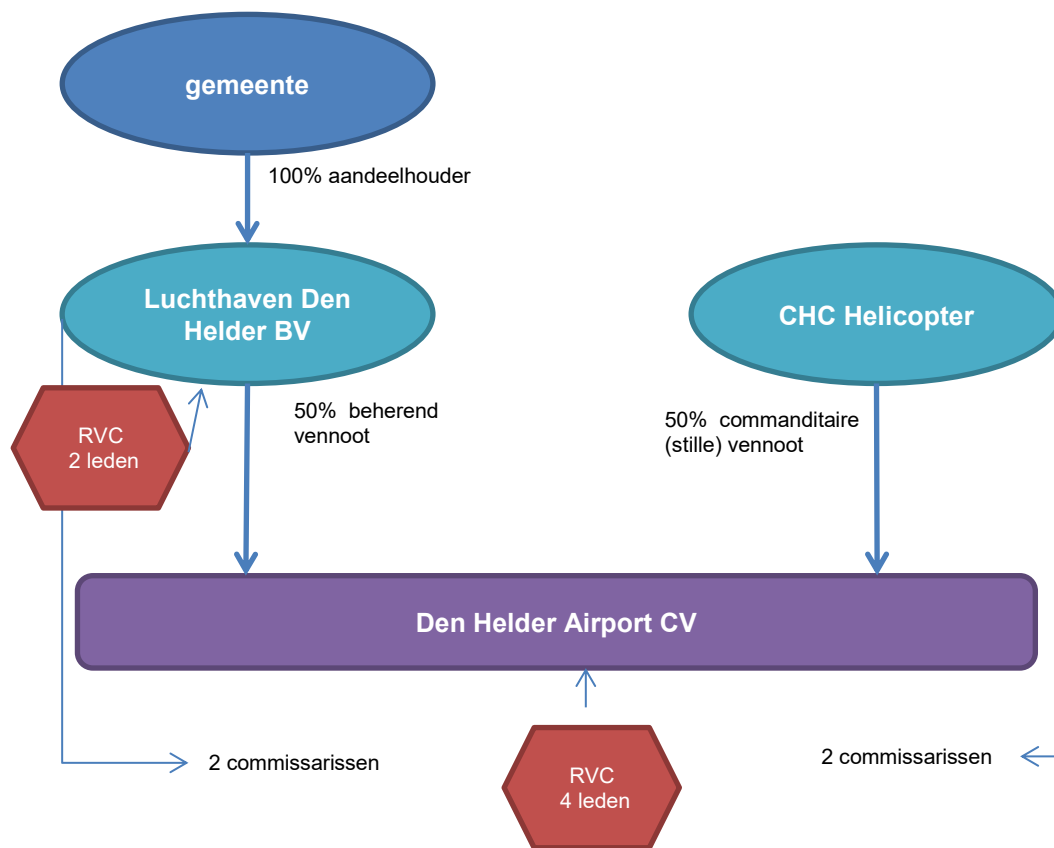
In de Begroting 2021 staan in het programma Vitale gemeente twee doelstellingen waar de luchthaven een bijdrage aan levert: *Meer mensen werken in Den Helder* en *Meer bedrijven vestigen zich in Den Helder*.

5.3. Structuur van de vennootschap

De gemeente is 100% eigenaar van LDH. Op haar beurt is LDH voor 50% eigenaar van Den Helder Airport CV (hierna: DHA). De andere 50% van DHA is in handen van CHC Helicopter (zie figuur 4).

In DHA vinden de feitelijke werkzaamheden en de exploitatie plaats. DHA bepaalt ook de resultaten van de luchthaven. De gemeente heeft geen directe zeggenschap over DHA, omdat de gemeente 100% aandeelhouder is van LDH en niet van DHA.

LDH heeft twee commissarissen. Zij houden enerzijds toezicht op LDH. Anderzijds houden ze samen met de twee commissarissen van CHC toezicht op de exploitatie die in DHA plaatsvindt. De directeur van Luchthaven Den Helder BV is mw. J.H. van den Hoff. De leden van de RvC zijn de heren J. van der Zouw en H. Faber.

Figuur 4 Structuur

5.4. Inhoudelijke ontwikkelingen

a. Activiteiten en helikopterbewegingen

De coronacrisis en de ingestorte olie- en gasprijs hebben het aantal vliegbewegingen en aantal passagiers beïnvloed. Het aantal vliegbewegingen in 2020 is -9,7% t.o.v. begroting 2020 en -15,3% t.o.v. 2019. Het aantal passagiers was in 2020 -26,5% t.o.v. begroting en -28,4% t.o.v. 2019.

Nieuwe markten worden gezocht, zoals faciliteren offshore wind op zee met helikopters en het verbinden van de 6 grootste offshore luchthavens rondom de Noordzee (NSHA) met vaste vleugelvliegtuigen. Resultaat is dat er vanaf 1 februari 2021 een nieuwe helikopter operator op de luchthaven is gevestigd. Ook is een Letter of Intent getekend met een charter operator voor vestiging op DHA. Zodra er genoeg volume is, zal deze operator een of meerdere vliegtuigen op DHA stationeren.

b. Lobby

Momenteel vindt er, door tussenkomst van Dröge en van Drimmelen (het lobby-bureau dat de regio Noord-Holland Noord en het Ontwikkelingsbedrijf ondersteunt bij de lobby) gerichte lobby plaats op een aantal onderwerpen zoals de Kustwacht en de samenwerking met Denemarken inzake een offshore energie-hub. DHA is een belangrijke speler in het maritiem cluster en de kansen die de offshore-energietransitie biedt. Niet alleen voor de Kop van NH, maar ook voor de andere zeehavens in Noord-Holland die zich richten op offshore-wind.

c. Bestemmingsplannen

Het bestemmingsplan, waarin het eerder vastgestelde Luchthavenbesluit wordt verwerkt, wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2021 afgerond en in de formele besluitvormingsprocedure gebracht. In januari 2021 is het proces gestart om te komen tot een uitbreiding van de luchthaven aan de zuidkant met het doel ruimte te bieden aan de ontwikkeling van het maritiem cluster en geïnteresseerde luchtvaartbedrijven te kunnen faciliteren.

d. Aanpassing juridische structuur

In de vorige rapportages is gemeld dat de directie en RvC van LDH zich oriënteert op een nieuwe juridische structuur. Met de nieuwe structuur wordt beoogd dat de gemeente minder financieel risico loopt indien er

grotere verliezen zouden worden geleden. LDH heeft in 2020 een voorstel aan de vennoot CHC Helicopter voorgelegd. Er is geen voortgang te melden.

e. *Verduurzaming*

In het Akkoord Duurzame Luchtvaart (2019) is de belangrijkste afspraak om de CO₂-emissies van grondgebonden activiteiten van alle luchthavens in Nederland terug te brengen naar zero emissie in het jaar 2030. DHA heeft verkennende afspraken gemaakt met het Maritiem Vliegkamp de Kooy om hierin gezamenlijk op te trekken. Deze investeringen zijn overigens niet alleen vanuit het Akkoord Duurzame Luchtvaart van belang, maar ook vanuit de duurzaamheidseisen in de tendersystematiek.

Met de North Sea Heliports Alliance (de heliports van Emden, Esbjerg, Stavanger, Aberdeen, Humberside en Den Helder) is afgesproken in te zetten op het verkrijgen van een green label in het kader van vergroening van de luchthavens.

De Nederlandse Vereniging van Luchthavens (NVL) maakt een inventarisatie van alle vliegvelden. Doel is in beeld te brengen wat er al is, wat er nog moet gebeuren voor 2030 en of daarin samenwerking mogelijk is zoals mogelijk gezamenlijk inkopen.

f. *Gevolgen coronacrisis*

DHA is, samen met de energie-industrie, aangewezen als vitale sector. Daardoor heeft zij, na het nemen van veel maatregelen, de bedrijfsvoering kunnen voortzetten. Ondanks dat heeft de corona-crisis een negatieve invloed op de resultaten. Het aantal vliegbewegingen in 2020 is hierdoor minder dan begroot, maar toch enigszins meegevallen.

5.5. Financiële ontwikkelingen

a. *Voorlopig resultaat Jaarrekening 2020*

Van de Luchthaven Den Helder BV zijn de voorlopige jaarcijfers 2020 ontvangen:

Luchthaven Den Helder BV	2017	2018	2019	2020 VOORLOPIG
Uitgaven				
Bedrijfsvoeringskosten	€ 7.084	€ 4.555	€ 5.585	€ 4.560
Overige	€ 22	€ 230	€ 550	
Totaal uitgaven	€ 7.106	€ 4.785	€ 6.135	€ 4.560
Opbrengsten				
Resultaat Deelnemingen	€ 245.938	€ 215.603	€ 297.146	€ -66.176
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	€ 250	€ -208	€ 0	€ 10
Totaal inkomsten	€ 246.188	€ 215.395	€ 297.146	€ -66.166
Resultaat	€ 239.082	€ 210.610	€ 291.011	€ -70.726

b. *Financiële kengetallen*

	Norm	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020 VOORLOPIG
Netto omzet	Nvt	-	-	-	-
Winst/resultaat	Nvt	€ 239.000	€ 211.000	€ 291.000	€ -70.726
Solvabiliteit ⁴	Tussen 30% en 40%	100%	93%	98%	99,64%
Liquiditeit ⁵	>=1,0	13	70	60	59

⁴ De solvabiliteitsratio (eigen vermogen/balanstotaal) geeft een indicatie welk gedeelte van de bezittingen is gefinancierd met eigen vermogen. Er is minder risico naarmate het aandeel eigen vermogen groter wordt.

⁵ Liquiditeit geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is aan haar verplichtingen op korte termijn te voldoen.

Noot: LDH BV treedt op als beherend vennoot in de commanditaire vennootschap Den Helder Airport CV. Hierdoor wordt in LDH BV uitsluitend het resultaat (winst/verlies) verwerkt vanuit DHA CV. De feitelijke werkzaamheden en de verwerking van de kosten/opbrengsten vindt plaats in de DHA CV.

c. Financiële ontwikkelingen 2021

De directeur van DHA voert evaluatiegesprekken met het Rijksvastgoedbedrijf over de continuïteit van DHA, wat een belangrijke voorwaarde is in het kader van de energietransitie.

De effecten van het coronavirus, de lage gasprijs en de ongunstige vooruitzichten, zijn van invloed op de liquiditeitsprognose. Het jaar 2020 wordt voor het eerst in jaren met een negatief resultaat afgesloten. De verwachting is dat dit nog enkele jaren het geval zal zijn. Zelfs met de aanwezige reserves, ontstaat gezien de huidige ontwikkelingen, voor de middellange termijn een bedenkelijke situatie.

5.6. Risico's

De risico's hieronder zijn voornamelijk risico's vanuit het perspectief van de aandeelhouder en minder vanuit de bedrijfsvoering van de onderneming zelf.

Risico's	Beheersmaatregelen
<i>Exploitatie</i> De exploitatie van Den Helder Airport is afhankelijk van de ontwikkelingen van de energiemarkt die van invloed zijn op het aantal vliegbewegingen en passagiers. Doordat de ontwikkeling van offshore wind achterloopt op de uitfasering van olie en gas blijft tot zeker 2030 een sterke daling van het aantal vliegbewegingen bestaan.	Verkenning van andere markten waarbij meer vluchten voor de offshore wind, met zowel helikopters als vleugelvliegtuigen belangrijke kansen zijn.
<i>Juridische structuur</i> Als in de komende jaren verliezen ontstaan, komen deze verliezen op grond van de huidige overeenkomst voor rekening van LDH BV. CHC draagt slechts tot een maximum van € 148.000 in de verliezen bij.	DHA heeft voorgesteld aan CHC om het gesprek te openen om de juridische structuur aan te passen. Beoogd is een vorm waarin beide aandeelhouders in gelijk mate in verliezen bijdragen.
<i>Beperkte ruimte voor nieuwe bedrijven</i> Er wordt door de gemeente een bestemmingsplan opgesteld voor de zuidelijke uitbreiding, maar als dat te lang duurt, kunnen ook kansen worden gemist.	Met de gemeente kijken naar een realistisch tijdpad voor het opstellen van het bestemmingsplan.
<i>Energietransitie</i> Door de consolidatie in de offshore luchtvaartsector, worden zowel operators als luchthavens getroffen. Er zullen in het eindscenario (2030-20250) nog slechts 6 Noordzee luchthavens actief zijn. Beleidsmatig (Noordzeeakkoord, Luchtvaartnota 2050, Staat van de sector offshore wind SODM, etc.) wordt de offshore helikopter in Nederland echter onderschat, waardoor de Nederlandse positie gemakkelijk verloren kan gaan.	Naast de impactstudie die DHA met funding van de gemeente uitvoert, is meer lobby nodig om DHA te behouden en te zorgen dat de luchthaven ook wordt meegenomen bij ontwikkelingen als de regiodeal en dergelijke. De gemeente heeft daarom in het Bestuurlijke Lobby-overleg Noord-Holland Noord voorgesteld DHA als vast onderwerp op de lobby-agenda op te nemen.

6. Baggerbeheer Den Helder BV

Foto: folder MPO

In verband met de besluitvorming om Baggerbeheer Den Helder B.V. (hierna: Baggerbeheer) met terugwerkende kracht op 1 januari 2020 te ontvechten uit v.o.f. 't Oost (bedrijfsnaam Milieupark Oost) hierbij slechts kort de laatste besluitvorming.

6.1. Besluit tot ontvechting Baggerbeheer uit Milieupark Oost

Het college van B&W heeft op 9 juni 2020 besloten (zaaknummer 2020-028912) om Baggerbeheer te ontvechten uit Milieupark Oost-met terugwerkende kracht op 1 januari 2020. De raad heeft hiervoor een finale kwijting vastgesteld van € 4,3 miljoen te betalen aan Milieutechniek De Vries & van de Wiel.

6.2. Vaststellingsovereenkomst 'Beëindiging samenwerking Milieupark Oost

Voor de voorgenomen beëindiging van de deelname van Baggerbeheer in Milieupark Oost-heeft het college van B&W op 5 januari 2021 de 'Vaststellingsovereenkomst 'Beëindiging samenwerking Milieupark Oost' vastgesteld met terugwerkende kracht tot 1 januari 2020 en met inachtneming van drie opschortende artikelen:

- Garantstelling gemeenteraad Den Helder als de provincie de rekenrente doelvermogen insteekhaven naar beneden bijstelt.
- Instemming provincie om de milieuvergunning insteekhaven over te zetten op de naam van Milieutechniek De Vries & van de Wiel.
- Finale kwijting twee huurcontracten Milieupark Oost.

De raad heeft op 25 januari 2021 uitgesproken geen bedenkingen te hebben tegen het voorgenomen besluit van het college van B&W om in te stemmen met een garantstelling om 50% bij te dragen in het tekort aan het opgebouwde doelvermogen voormalige Insteekhaven, tot maximaal € 500.000 in geval van een door de provincie Noord-Holland naar beneden bij te stellen rekenrente doelvermogen voormalige insteekhaven. Met raadsinformatiebrief 2021-009259 is de raad geïnformeerd dat de provincie heeft aangegeven dat voor de berekening van het doelvermogen van de Insteekhaven is besloten de huidige rekenrente te hanteren. Daarmee kan de garantstelling vervallen.

Dit betekent dat er vanaf 1 januari 2020 geen v.o.f. 't Oost meer is. Milieutechniek De Vries & van de Wiel gaat met haar bedrijfsvoering verder op Oostoever met de bedrijfsnaam Milieupark Oost. Medio december 2021 zal de Provincie Noord-Holland besluiten om het eeuwigdurende beheer van het depot voormalige Insteekhaven

over te nemen. Daarna is de operationele rol van Baggerbeheer verdwenen en zal Baggerbeheer ophouden te bestaan.

6.3. Jaarrekening 2019

Bij het opstellen van de 2^e rapportage Verbonden partijen van 2020 was de jaarrekening 2019 van Baggerbeheer nog niet vastgesteld. Dat is gebeurd tijdens de AVA Baggerbeheer op 13-1-2021.